

Śladami warszawskich zabytków

W samym sercu Warszawy znajdują się dwa obiekty, które pomimo swojego zabytkowego charakteru, przeszły spektakularną renowację. Dzięki zastosowaniu materiałów ceramicznych udało się odwzorować i utrzymać historyczny charakter obu obiektów – budynek Wodociągów przy ul. Filtrowej to „nowoczesny zabytek”. Charakter inwestycji udało się utrzymać dzięki ogromnemu zaangażowaniu architektów, którzy sprościli wielu wyzwaniom przy realizacji tego projektu. Drugi obiekt, to pałac Tyszkiewiczów, w który udało się tchnąć nowe życie dzięki przeprowadzeniu szeroko zakrojonych prac remontowych.

Budynek ozonowania pośredniego i filtrów węglowych MPWiK w Warszawie

To inwestycja, która jest doskonałym przykładem, że da się stworzyć „nowy zabytek”, choć z pozoru wydaje się to niemożliwe. Budynek Ozonowania Pośredniego i Filtrów Węglowych pełni w warszawskiej sieci MPWiK bardzo istotną rolę. Dostarcza dobrą wodę dla większości mieszkańców stolicy, jego budowa była więc przedsięwzięciem istotnym społecznie. Kosztująca ok. 59 mln euro netto inwestycja została zrealizowana w ramach projektu „Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków w Warszawie”. Przy takiej roli oraz nakładach finansowych inwestor postanowił zadbać o to, by zarówno projekt, jak i zastosowane produkty były najwyższej jakości. Dobierano takie, które

zapewniają dużą trwałość oraz estetykę. Aby nawiązać do wcześniejszej zabytkowej zabudowy, budynek obłożono czerwoną spoinowaną cegłą klinkierową, a wybrane elementy architektoniczne, takie jak zwieńczenie okien oraz cokoły, zostały wykończone piaskowcem. Całość dopełniła stylowa ślusarka okienna.

Obecny projekt, nawiązujący do zabytkowych obiektów, twórczo przetwarza historyczne wzorce, a przy tym nie ma typowych cech utylitaryzmu architektury przemysłowej. Teren Zakładu Wodociągu Centralnego, obejmujący powierzchnię 32 hektarów, znajduje się w ścisłym centrum Warszawy i jest otoczony ważnymi dla miasta ulicami – Koszykową, Filtrową, Krzywickiego oraz Raszyńską. Ta lokalizacja świadczy o wyjątkowości obiektu, ponieważ rzadko zdarza się, by budynki

Budynek ozonowania
pośredniego i filtrów
węglowych MPWiK
w Warszawie

przemysłowe zlokalizowane były w samym centrum metropolii, na bardzo wartościowej i pięknie położonej działce. Dzięki talentowi oraz doświadczeniu autora projektu, warszawskiego architekta Ryszarda Sobolewskiego, powstał obiekt nieagresywny, pasujący do architektury Starych Filtrów, a jednocześnie w pełni funkcjonalny i nowoczesny, w którym jego funkcje przemysłowe nie stanowią rażącego dysonansu w stosunku do otoczenia. Elewację inwestycji wykonano z cegły klinkierowej Röben MELBOURNE czerwonej gładkiej. *Zdecydowaliśmy się na cegłę tej marki przede wszystkim dlatego, że Röben był jedynym producentem klinkieru, który obiecał nam wykonanie specjalnego detalu – klinców – z dokładnie tego samego materiału, a więc w identycznym kolorze jak cegły elewacyjne* – wspomina architekt Ryszard Sobolewski. – *Bardzo nam na tym zależało, ponieważ półokrągłe formy stanowią ważny element fasady. Klince przygotowane specjalnie na potrzeby tego projektu wykorzystaliśmy na łukach arkad przekrywających blisko trzymetrowej szerokości bramy i wejścia. Razem było ich około 1600 sztuk* – dodaje. Również cegła została wypalona w specjalnym formacie, niebędącym w stałej ofercie firmy. Zakłady firmy Röben wyprodukowały na potrzeby tego przedsięwzięcia ponad 170 tysięcy cegieł o wymiarach 250 × 65 × 120 mm. Zastosowanie tego właśnie materiału pozwoliło nowemu budynkowi Ozonowania Pośredniego i Filtrów Węglowych doskonale wtopić się w zabytkową zabudowę wykonaną z charakterystycznej dla XIX-wiecznego industrializmu czerwonej cegły okładzinowej. Projekt Stacji Ozonowania i Filtrów Węglowych jest

Budynek ozonowania pośredniego i filtrów węglowych MPWiK w Warszawie

przemysłany w najdrobniejszym szczególe, co widać po pieczołowitości, z jaką dobrano detale. Z kolei wykończenie wnętrz jest zróżnicowane ze względu na wachlarz zastosowań i funkcji pomieszczeń. Jednak główne, reprezentacyjne wnętrza oraz klatki schodowe również wykończono klinkierem, przede wszystkim płytkami klinkierowymi. *Mój zamysł był taki, żeby stanowiły wewnętrzną kontynuację okładzin zewnętrznych. Wejście główne jest wykonane z cegieł klinkierowych, a wchodząc do wnętrza, na ścianach również zastajemy klinkier. To daje poczucie harmonii i ciągłości. Klinkier we wnętrzach, szczególnie tych bardziej reprezentacyjnych i odwiedzanych przez osoby z zewnątrz, pełni też istotną funkcję estetyczną – nadaje*

pomieszczeniom przyjaznego, a jednocześnie eleganckiego klimatu, kryjąc współczesne betonowe konstrukcje – wyjaśnia Ryszard Sobolewski. Z elewacją z klinkieru harmonijnie komponuje się dach z blachy miedzianej układanej w panelach, w systemie belgijskim oraz na tzw. rąbek stojący. Wiodącym pomysłem architekta było tu uzyskanie ciekawego zestawienia kolorystycznego czerwonej fasady z zielonymi dachami i otoczeniem parkowym. Dlatego dach wykonano z oksydowanej miedzi, która już teraz ma zielonkawy odcień, a z biegiem lat uzyska głęboką barwę. Oby budynek Ozonowania Pośredniego i Filtrów Węglowych na terenie Zakładu Wodociągu Centralnego służył mieszkańcom Warszawy przynajmniej tak samo długo.

Budynek ozonowania
pośredniego i filtrów
węglowych MPWiK
w Warszawie

Pałac Tyszkiewiczów w Warszawie

Pałac Tyszkiewiczów to jeden z najpiękniejszych budynków klasycystycznych usytuowanych przy ulicy Krakowskie Przedmieście w Warszawie. Powstał w XVIII wieku na zamówienie Ludwika Tyszkiewicza. W XIX wieku przeszedł w posiadanie rodziny Potockich, a obecnie wchodzi w skład zespołu gmachów Uniwersytetu Warszawskiego. Pierwotny zamysł budynku był autorstwa Stanisława Zawadzkiego, natomiast projekt został ukończony przez królewskiego architekta Jana Chrystiana Kamsetzera.

Obiekt jest pałacem typu pierzejowego, o dwóch reprezentacyjnych elewacjach: jedna znajduje się od strony ulicy Krakowskie Przedmieście, druga od placu przy kościele Wzytek. Nad frontowym wejściem do pałacu Tyszkiewiczów usytuowany jest kamienny balkon, wsparty na czterech figurach Atlasów. Dzięki temu, że budynek stoi w linii zabudowań, stanowi wyjątkową atrakcję architektoniczną, a jego wyszukana, dekoracyjna elewacja wzbogaca Trakt Królewski.

Historia pałacu Tyszkiewiczów jest bardzo bogata. Budynek na przestrzeni dziesięcioleci przeszedł m.in. oblężenie stolicy w 1939 roku i niemieckie bombardowania w czasie powstania warszawskiego, przez które po wojnie musiał zostać odbudowany. Aby przetrwał kolejne lata, konieczne było przeprowadzenie kompleksowego remontu. Dotyczył on również czterospadowego dachu. Pokrycie musiało

sprostać potrzebom konstrukcji i wpisywać się w styl wiekowej architektury. Wymagania techniczne oraz konserwatora zabytków spełniła ceramiczna dachówka BORNHOLM czerwona naturalna, którą w ofercie firmy Röben zastąpiła unowocześniona dachówka ceramiczna MILANO. Jest to tak zwana „holenderka” o kształcie litery S, która dzięki swej formie i ceglanej barwie doskonale sprawdza się przy rewitalizacji oraz odnowie zabytkowych budynków. Patrząc na efekt końcowy, nietrudno zauważyć, że i w tym przypadku zdała w pełni egzamin na szóstkę. Dzięki kompleksowym pracom remontowym pałac Tyszkiewiczów odzyskał swój dawny blask. Ma dziś odświeżoną elewację, nową stolarkę okienną oraz solidny i elegancki dach.

Pałac Tyszkiewiczów

